

4-5 YOSHLI BOLALARDA (O'RTA GURUH) PSIXIK JARAYONLAR RIVOJLANISHINI EKSPRESS DIAGNOSTIKASI

(N.N.PAVLOVA va L.G.RUDENKO)

1-SUBTEST "Shakllar qutisi" (idrok)

Maqsad: shakl va fazoviy munosabatlarni idrok etishning rivojlanish darajasini baholash.

Jarayon

Ilova-shakllar bolaning oldiga qo'yiladi va teshiklari mavjud quti qo'yiladi.

Ko'rsatmalar

"Diqqat bilan qarang, bu uydagi har bir shaklning u kirishi mumkin o'z oynasi bor, Shaklga diqqat bilan qarang va u uchun mo'ljallangan oynani toping".

Baholash mezonlari

2 ball — bola vizual korrelyatsiyaga asoslangan vazifani bajaradi;

1 ball — bola ilova-shaklni tez-tez mo'ljallab ko'rib, u to'g'ri keladigan joyga joylashtirib vazifani to'g'ri bajardi;

0 ball — bola vazifani bajara olmadi.

Bayonnomada bolaning topshiriqni bajarganligi va u qanday harakat qilgani — vizual taqqoslash yoki sinov va xatolik usulini qo'llagani qayd etiladi; "Eslatmalar" bo'limida bolaning vazifani bajarayotganda gapirgan so'zlari yoziladi; shuningdek, siz boladan tanish shakllarni (masalan, kvadrat, uchburchak) nomlash va ko'rsatishni so'rashingiz, u vazifani bajargan-bajarmaganligini qayd etishingiz mumkin.

2-SUBTEST «Ko'rsat va nomla» (umumiy xabardorlik)

Maqsad: bolaning umumiy xabardorligini aniqlash.

Jarayon

Bolaning oldiga rasmi qog'ozlar qo'yiladi, so'ngra unga savollar beriladi va rasmlarga qarab javob topish so'raladi:

1. Bog'da o'sadigan narsalarni ko'rsating va nomlang?
2. Bolalarga kim davolashini ko'rsating va nomlang?
3. Daraxtda o'sadigan narsalarni ko'rsating va nomlang?
4. Do'konda kim ishlayotganini ko'rsating va nomlang?
5. Uy hayvonini ko'rsating va unga nom bering?
6. Tushlikni kim tayyorlayotganini ko'rsating va nomlang?
7. Yovvoyi hayvonni ko'rsating va nom bering?
8. Kim uchishini ko'rsating va nomlang?
9. O'rmonda o'sadigan narsalarni ko'rsating va nomlang?

Baholash mezonlari

2 ball – bola barcha savollarga to'g'ri javob bersa;

ball — 4-5 ta

1 savolga to'g'ri javob bersa;

0 ball — bola ko'rsatmalarni yaxshi tushunmadi va kerakli rasmlarning yarmidan kamini to'g'ri ko'rsatdi.

Bayonnomada qaysi savollar qiyinchilik tug'dirayotgani va bola qaysi so'zlarni tushunmasligi qayd etiladi.

3-SUBTEST "4 qismli Matryoshka" (motorika, idrok)

Maqsad: o'lcham tushunchasining shakllanganligi, motorika qobiliyatlari holati, qiziqishning barqarorligini aniqlash.

Jarayon

Bolaga matryoshka qo'g'irchog'i taklif etiladi: "Matryoshkani qismlarga ajratib oling", "Menga eng katta matryoshka qo'g'irchog'ini, eng kichigini bering", "Ularni balandligi bo'yicha joylashtiring", "Matryoshka qo'g'irchoqni yig'ing".

Baholash mezonlari

2 ball — bola ko'rsatmalarni tushunadi va vizual taqqoslash orqali uyali qo'g'irchoqni yig'adi;

1 ball — bola ko'rsatmalarni tushunadi, lekin qo'g'irchoqni mo'ljallab ko'rish orqali yig'adi;

0 ball – bola vazifani bajara olmadi.

Bayonnomada bolaning vazifani qanday bajarishi — vizual taqqoslash yoki sinov va xatolik yo'li bilan va ko'rsatmalar asosida — qo'g'irchoqlarni balandligi bo'yicha tartibga sola oladimi, eng katta va eng kichigini ko'rsatadimi va qaysi qo'ldan foydalanayotgani qayd etiladi.

4-SUBTEST «Kesimli rasmlar» (idrok)

Maqsad: yaxlit idrok etishning rivojlanish darajasini, vizual sintez qilish qobiliyatini aniqlash.

Jarayon

Bolaga rasmning to'rt qismi taklif etiladi. Qismlar shunchaki joyidan siljitish emas, balki kerakli fazoviy pozitsiyani berish uchun joylashtirilgan. Psixolog aytadi: "Mana sizning oldingizda qismlarga bo'lingan rasm. Bu rasmda nima chizilgan deb o'ylaysiz? Qismlarni birlashtirganda nima bo'ladi?" Bola kesilgan rasmda nima tasvirlanganligini aytishi kerak. Agar u qismlarni birlashtirish natijasida nima sodir bo'lishini tushuna olmasa, kattalar: "Qismlarni bir joyga qo'ying va rasmda nima chizilganini ko'rib chiqaylik" deb taklif qiladi.

Baholash mezonlari

2 ball — bola rasmda chizilgan narsalarni nomlaydi va vizual korrelyatsiyaga asoslangan vazifani bajaradi;

1 ball — bola kesilgan rasmga chizilgan narsani nomlamaydi, sinov va xatolik yo'li bilan topshiriqni bajaradi;

0 ball — bola vazifani bajara olmadi.

Bayonnomada bola kesilgan rasmda tasvirlangan obyektни nomlay olganmi yoki yo'qmi, rasmni yig'ishda qancha sinovlar o'tkazganligi qayd etilishi kerak..

5-SUBTEST «8 ta predmetlar» (xotira)

Maqsad: tasviriy xotira hajmini o'rganish.

Jarayon

Bolaga sakkizta predmet tasvirlangan qog'oz varag'i taklif etiladi..

Yo'riqnoma:

«Rasmga diqqat bilan qarang, chizilgan narsalarni tekshiring va nomlang, ularni eslab qolishga harakat qiling". Biroz vaqt o'tgach, psixolog varaqni olib qo'yadi va boladan unda

tasvirlangan narsalarni eslab qolishni soʻraydi.

Baholash mezonlari

2 ball — bola kamida 5 ta rasmni esladi;

1 ball — bola 3-4 ta rasmni esladi;

0 ball — bola 3 dan kam rasmni esladi.

Bayonnomada ular 1 dan 8 gacha boʻlgan raqamlar ostida "+" yoki "-" qoʻyishadi va bolaning qancha obyektini eslab qolganligini qayd etadilar.

SUBTEST 6 «Labirintlar» (diqqat)

Maqsad: koʻrsatmalarni tushunish qobiliyatini, barqarorligini, konsentratsiyasini, diqqatni jamlashni, shuningdek faoliyatning maqsadlilikini va vizual idrok etish xususiyatlarini baholash.

Jarayon

Bolaning oldidagi stolda chizilgan rasm bor.

Koʻrsatmalar: “Qarang, bir qiz va bir oʻgʻil ipdan shar va varrak ushlab turishibdi. Kim nimani ushlab turganini aniqlash kerak. Buning uchun koʻrsatgichni ip boʻylab harakatlantirish kerak. Siz koʻrsatgichni ipdan uzib boʻlmaydi. Ushbu vazifani bajargandan soʻng, psixolog bolaning oldiga yana bir rasm qoʻyadi va soʻraydi: "It va olmaxon qaysi yoʻldan uyiga yugurishini koʻrsating”.

Baholash mezonlari

2 ball — bola vazifani bajaradi va kerakli obyektga boradigan yoʻlni mustaqil ravishda kuzatishi mumkin;

1 ball — bola vazifani tushunadi, lekin diqqatni jamlay olmaganligi sababli xato qiladi, psixolog yordamida tuzatiladi ("Yana qarang, diqqatli boʻling");

0 ball — bola vazifani bajarmadi.

Bayonnomada qaysi labirintning qiyinchiliklarga olib kelishi va bolaning kattalar yordamini qabul qilish yoki qabul qilmasligi qayd etilgan.

7-SUBTEST «Xuddi shunday rasmni toping» (diqqat)

Maqsad: vizual tahlil asosida obyektlarning oʻziga xosligi, oʻxshashligi va farqini aniqlash qobiliyatini aniqlash; kuzatishning rivojlanish darajasini, diqqatning barqarorligini va idrokning maqsadga muvofiqligini baholash.

Jarayon

Rasmlar bolaning oldiga qoʻyiladi. "Mana, bu erda turli xil gullar chizilgan. Ularning orasidan xuddi shunga oʻxshashini topish kerak (psixolog chapdagi ramkaga joylashtirilgan gulga ishora qiladi). Endi xuddi shunday qoʻziqorinni toping (ramkadagi kabi)."

Baholash mezonlari

2 ball — bola ikkala vazifani ham toʻgʻri bajaradi;

1 ball — bola kattalar yordamisiz bitta vazifani bajaradi;

0 ball — bola vazifani bajara olmadi.

Bayonnomada tanlovning toʻgʻriligini qayd etiladi ("+" yoki "-")

8-SUBTEST “Rasm uchun uy toping” (fikrlash)

Maqsad: vizual-majoziy fikrlashning rivojlanish darajasini aniqlash, rasmlarni guruhlash va umumlashtiruvchi soʻzlarni tanlash qobiliyati.

Jarayon.

Bolaning oldida to'rtta uy yotqizilgan. Har bir uyda to'rtta deraza bor. Birinchi uyning chodirida idish-tovoq (tovoq), ikkinchi uyda sabzavot (sabzi), uchinchi uyda meva (apelsin), to'rtinchi uyda kiyim-kechak (ko'ylagi) ko'rsatilgan. Keyin bolaga birma-bir suratlar taklif etiladi: "Bu rasm yashaydigan uyni toping". Birinchi rasm psixolog tomonidan qo'yiladi. Bola barcha rasmlarni joylashtirgandan so'ng, unga: "Nega bu rasmlar bir uyda birga yashaydi?" Psixologning mumkin bo'lgan yordami: agar bola vazifani darhol tushunmasa, psixolog so'raydi: "Nega sabzi va bodring bir uyda tugadi deb o'ylaysiz? Ularni bir so'z bilan nima deb atash mumkin?"

Baholash mezonlari

2 ball — bola rasmlarni to'g'ri guruhlaydi va umumlashtiruvchi so'zni mustaqil ravishda tanlaydi;

1 ball — bola psixologning yordami bilan vazifani bajaradi va barcha umumlashtiruvchi so'zlarni aytadi;

0 ball — bola hatto psixolog yordami bilan ham vazifani bajara olmaydi.

Bayonnomada qaysi toifalar qiyinchilik tug'dirganligi, bolaning qaysi so'zlarni umumlashtirishi va psixolog qanday yordam ko'rsatganligi qayd etiladi.

9-SUBTEST “Bu nimaga o'xshaydi?” (tasavvur)

Maqsad: bolaning tasavvurining rivojlanish darajasini, fikrlashning o'ziga xosligi va moslashuvchanligini aniqlash.

Jarayon.

Bolaga ketma-ket tasvirlangan 3 ta karta taklif etiladi: "Rasmga qarang va u nimaga o'xshashini ayting."

Baholash mezonlari

2 ball — bola kamida 9 ta assotsiatsiyani nomlaydi (har bir rasm uchun 3 ta);

1 ball — bola 6 dan 8 ta assotsiatsiyani nomlaydi (har bir rasm uchun kamida 2 ta);

0 ball — bola vazifani tushunmadi yoki har bir rasm uchun faqat 1 ta assotsiatsiya beradi.

Bayonnomada har bir chizma uchun assotsiatsiyalar qayd etiladi, assotsiatsiyalar soni qayd etiladi va chizmalarning o'ziga xosligi Izohlarda qayd etiladi.

Natijalarni baholash

14 – 18 ball – aqliy jarayonlarning yuqori darajada rivojlanishi

9 – 13 ball – o'rtacha daraja

0 – 8 ball – past daraja

2-SUBTEST "Ko'rsat va nomla"

2-SUBTEST “Ko‘rsat va nomla”

4-SUBTEST “Kesimli rasmlar”

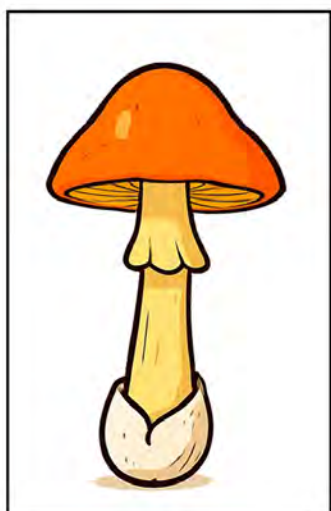
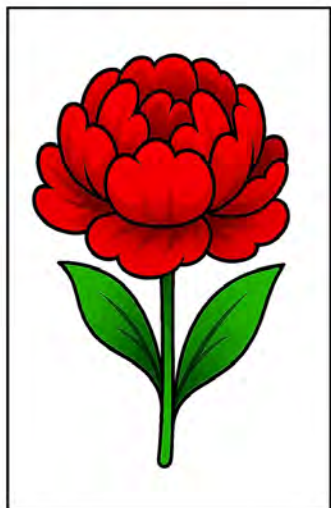
5-SUBTEST "8 ta predmet"

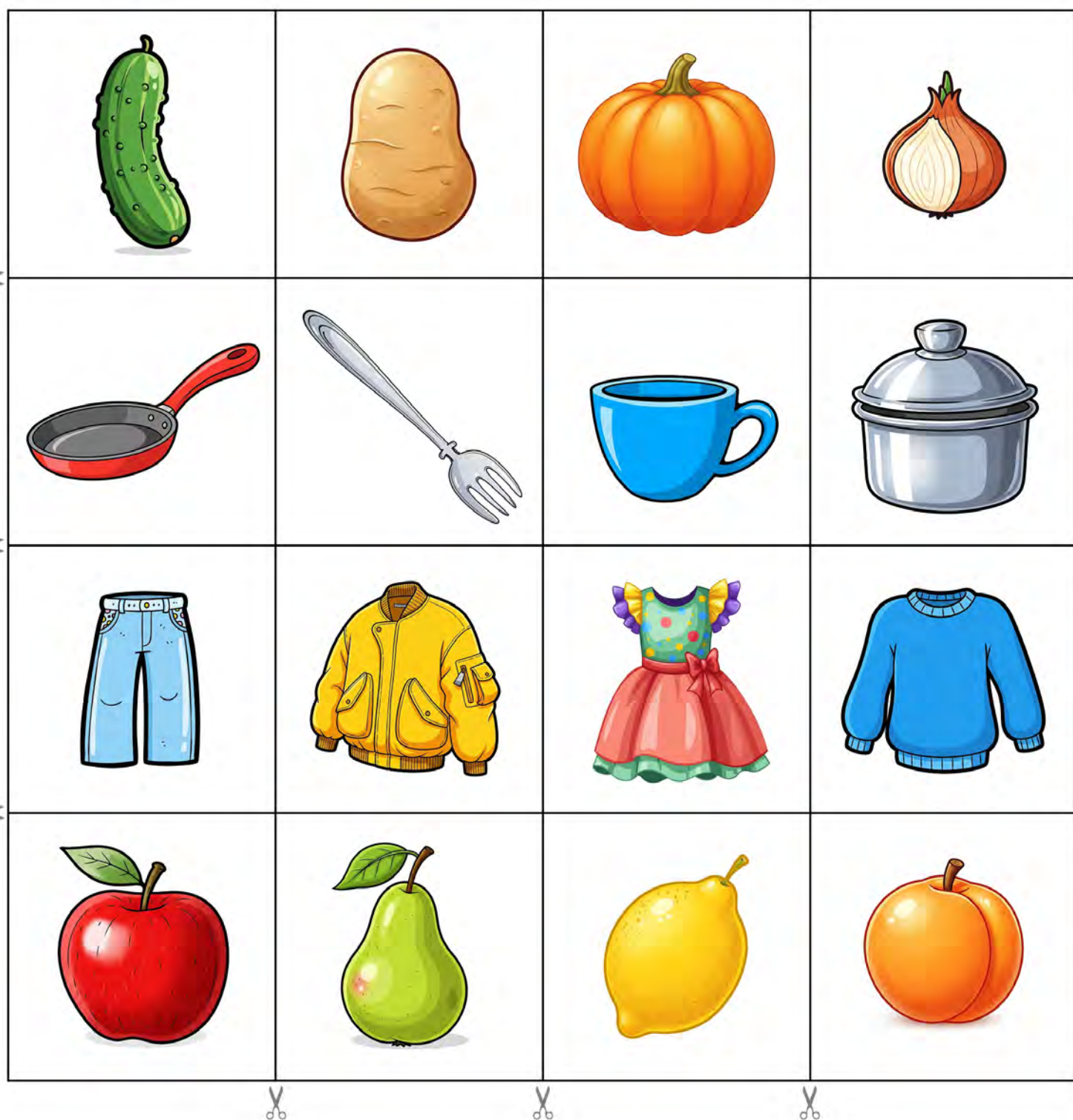
6-SUBTEST "Labirintlar"

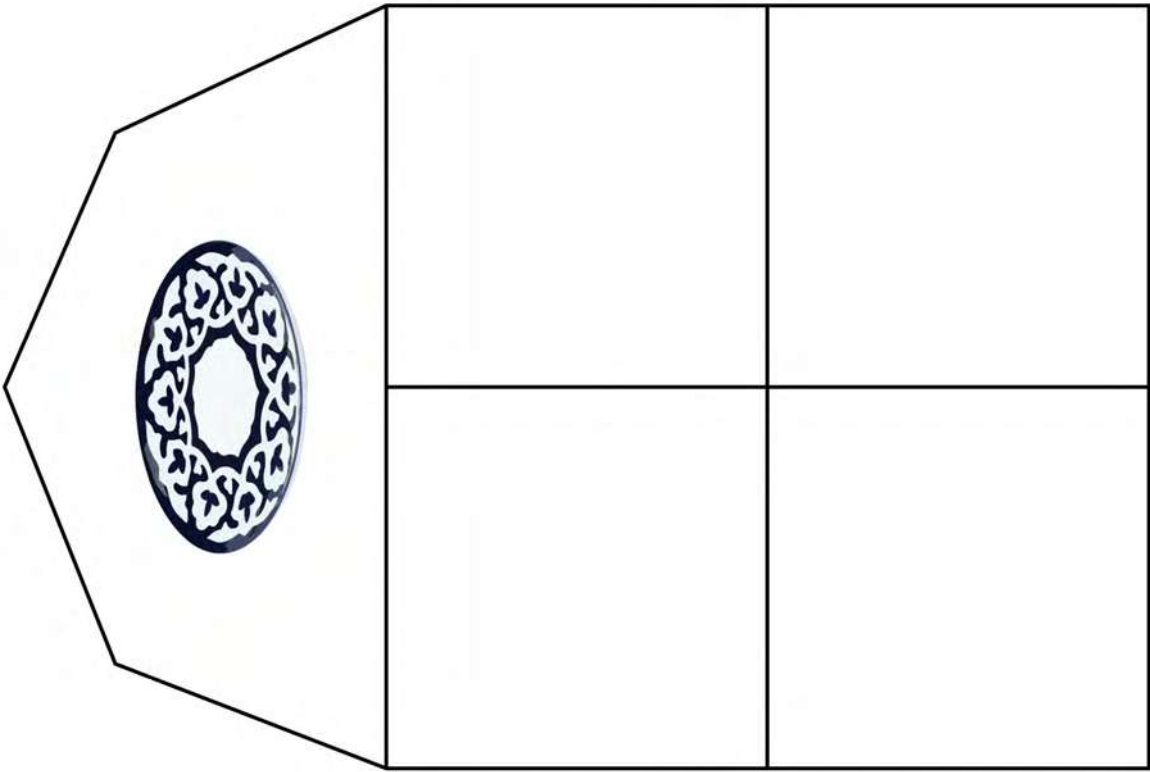
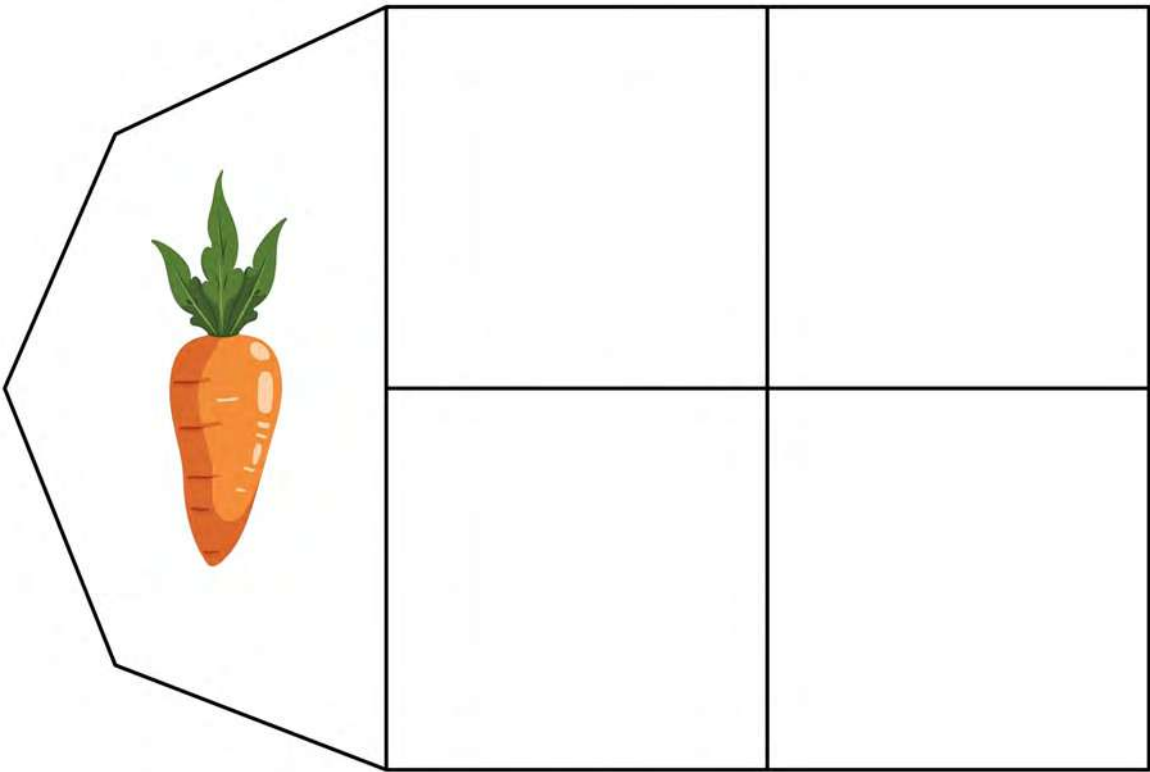

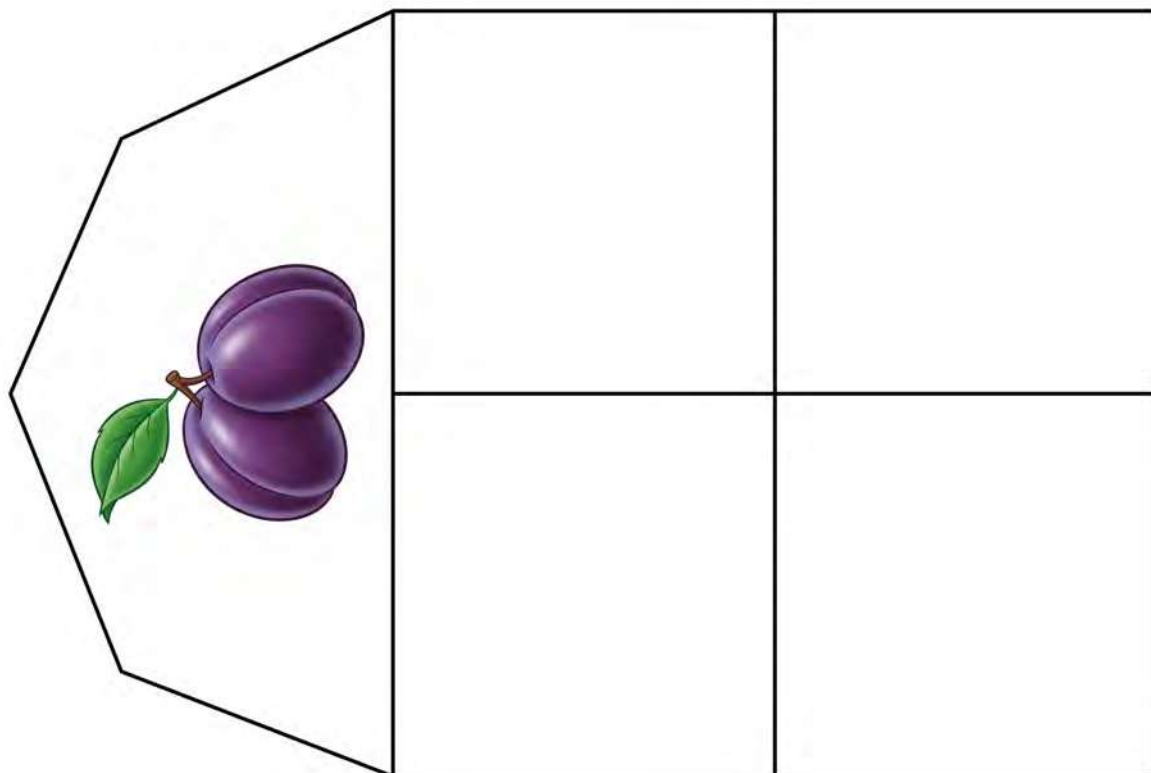
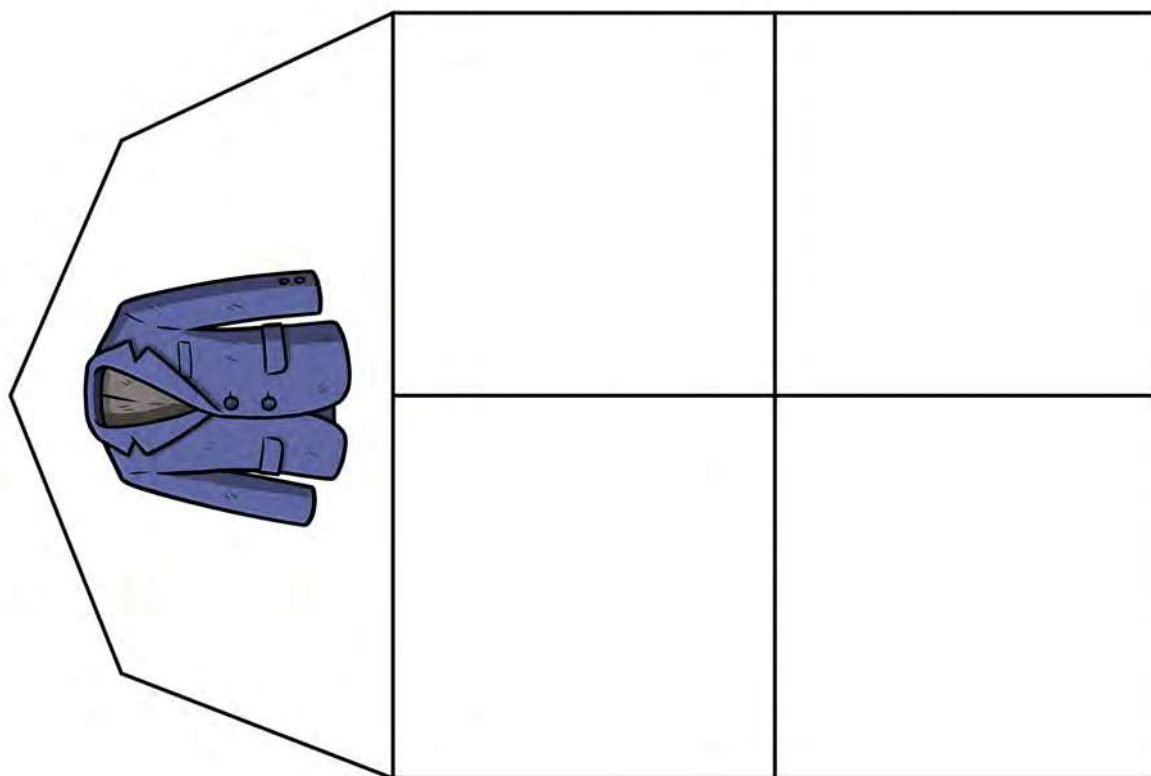
7-SUBTEST "Xuddi shunday rasmni toping"

8-SUBTEST "Rasm uchun uy toping"

9-SUBTEST “Bu nimaga o‘xshaydi?”

